

ՔՆԱՐԻԿ ՌՈՒԲԵՐՏԻ ԱՎԱԳՅԱՆ

Ծննդյան տարեթիվ՝ 26.04.1968
Ծննդավայր՝ Հայաստան, քաղաք Երևան

Էլ-փոստ՝ <lira777@yahoo.com>
Հեռ.՝ +374 10 53-60-06 քն., 091 22-01-99 բջջ.
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-5496-4997>

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ.

Պատմական գիտությունների թեկնածու **Քնարիկ Ռոբերտի Ավագյանը** ծնվել է մտավորականների ընտանիքում:

1985 թ. «Ոսկե մեդալով» ավարտել է Երևանի Եղ. Չարենցի անվան N° 67 անգլիական թեքումով միջնակարգ դպրոցը:

1985-1990 թթ. սովորել է Երևանի պետական համալսարանի Պատմության ֆակուլտետում՝ մասնագիտանալով Ընդհանուր պատմության ասպարեզում:

1991-1994 թթ. ուսումնառությունը շարունակել է ՀՀ ԳԱԱ ասպիրանտուրայում՝ պատրաստելով ԱՄՆ-ի հայ գաղութի պատմությանը նվիրված դիսերտացիոն աշխատանք, որը պաշտպանել է 1995 թ.՝ ստանալով **պատմական գիտությունների թեկնածուի** գիտական աստիճան:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ.

1990-1992 թթ. որպես «Պատմություն» և «Հայաստանի աշխարհագրություն» առարկաների ուսուցիչ դասավանդել է Երևանի N° 39 միջնակարգ դպրոցում:

1991 թվականից «Համաշխարհային պատմություն», «Հայոց պատմություն», ապա՝ «Հայ գաղթօջախների և սփյուռքի պատմություն» է դասախոսել տարբեր ԲՈՒՀ-երում (Երևանի «Գլաձոր» կառավարման համալսարան՝ 1991 թ., 2010-2011 թթ., 2013-2015 թթ., Երևանի Գործնական հոգեբանության և սոցիոլոգիայի «Ուրարտու» համալսարան՝ 2002 թ.), իսկ 2007 թվականից «Սփյուռքի պատմություն»՝ ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի մագիստրատուրայի Պատմություն, քաղաքագիտություն և միջազգային հարաբերություններ ամբիոնում:

1998-2001, 2003 և 2006 թթ. որպես ավագ գիտական խմբագիր աշխատակցել է նաև Հայկական հանրագիտարանի խմբագրության Պատմության բաժնին:

1995 թվականից նախ որպես ավագ լաբորանտ, կրտսեր գիտաշխատող (1995-1996 թթ.), գիտաշխատող (1996-1998 թթ.), ավագ գիտաշխատող (1998-2015 թթ.), առաջատար գիտաշխատող (2015-2024 թթ.), իսկ 2025 թ. մինչև օրս որպես ավագ գիտաշխատող աշխատում է ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի Հայ գաղթօջախների և սփյուռքի պատմության բաժնում:

ԳԻՏԱՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ.

1997-2005 թթ. ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի Երիտասարդ գիտաշխատողների խորհրդի նախագահ: Կազմակերպել է ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի Երիտասարդ գիտաշխատողների 25-րդ, 26-րդ, 27-րդ և 28-րդ նստաշրջանները (1997, 1999, 2000, 2003 թթ.):

1998-2005 թթ. ՀՀ ԳԱԱ Երիտասարդ գիտաշխատողների Համաակադեմիական խորհրդի անդամ

1999-2005 թթ. ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի Գիտական խորհրդի անդամ

2018-2024 թթ. ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի Գիտական խորհրդի անդամ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿԸ.

Գիտական հետաքրքրությունների շրջանակն ընդգրկում է ԱՄՆ-ի հայ համայնքի, Հայ սփյուռքի, Հայրենադարձության, Հայոց և ԱՄՆ-ի, ինչպես նաև Համաշխարհային պատմությունը, Հասարակագիտությունն ու Քաղաքագիտությունը:

ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.

Ք. Ավագյանը հեղինակ է *«Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայ գաղութի պատմությունը (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.)»* (Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2000, 240 էջ) մենագրության:

Նա հեղինակ է նաև պատմագիտական տարբեր հատորներում և հանրագիտարաններում լույս տեսած ծավալուն հոդվածների ու բաժինների, այդ թվում՝ *«Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ»* (Հայ Սփյուռք Հանրագիտարան, Երևան, 2003, էջ 33-85), *«Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ»* (Հայ գաղթաշխարհի պատմություն, հ. 3, Երևան, 2013), *«Եգիպտոս»* (Հայոց պատմություն, հ. II, հ. III, Երևան, 2014, 2015), *«Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ»* (Հայոց պատմություն, հ. III, Երևան, 2015), ինչպես նաև՝ ավելի քան 150 գիտական հոդվածների, որոնք հայերեն և օտար (ռուսերեն, անգլերեն) լեզուներով տպագրվել են Հայաստանում և արտերկրում: Դրանցից 1-ն ընդգրկված է **Scopus** (2024) ՄԳՇ-ում:

ԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԵԼՈՒՅԹՆԵՐ.

Ձեկուցումներով հանդես է գալիս հանրապետական և միջազգային բազմաթիվ գիտաժողովներում, այդ թվում՝ Նյու Յորքի Կոլումբիա (ԱՄՆ, 2004), Լայպցիգի (Գերմանիա, 2007), Մոսկվայի Մ. Վ. Լոմոնոսովի անվան պետական (Ռուսաստան, 2016), Կահիրեի (Եգիպտոս, 2016) համալսարաններում, ինչպես նաև Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի Մ. Գորկու անվան Համաշխարհային գրականության ինստիտուտում (Ռուսաստան, 2025) և այլուր:

Գիտահանրամատչելի դասախոսություններով, ելույթներով ու հոդվածներով հանդես է գալիս Հայաստանի և սփյուռքի հեռուստատեսությամբ, ռադիոյով ու մամուլով, սփյուռքի հայագիտական գիտակրթական ու համայնքային կենտրոններում, մասնագիտական Կլոր սեղաններում, գիտագործնական սեմինարներում, ինչպես նաև ուսանողության ու զինվորականության համար:

ԽՄԲԱԳՐԱԾ ՈՒ ԳՐԱԽՈՍԱԾ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.

Խմբագրել է շուրջ երկու տասնյակից ավելի գիտական հրապարակումներ, աշխատություններ, ժողովածուներ, գրախոսել հինգ տասնյակից ավելի աշխատություններ (թեկնածուական և դոկտորական ատենախոսություններ, աշխատություններ, մագիստրոսական թեզեր):

ՊԱՐԳԵՎՆԵՐԸ.

Արժանացել է ՀՀ ԳԱԱ Նախագահության և «Գալուստ Կյուլպենկյան» հիմնադրամի սահմանած *«Լավագույն Ասպիրանտ և Երիտասարդ Գիտնական-2001»* մրցանակին, ՀՀ ԳԱԱ Նախագահության № 1 *«Պատվոգրին»* (2003), Հայոց փիլիսոփայական ակադեմիայի *«Եռամեծ Փիլիսոփա Դավիթ Անհաղթ»* հուշամեդալին ու դիպլոմին (2011), ՀՀ ԳԱԱ Նախագահության *«Պատվոգրին»* և ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի *«Գովեստագրերին»* (2013), ՀՀ սփյուռքի նախարարության *«Պատվոգրին»* (2018), Գիտական հետազոտողների համառուսաստանյան ընկերություն *«Երախտագրին»* (ՌԷ, 2024), ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի *«Վաստակագրին»* (2026) և այլն:

ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Հայերեն, անգլերեն, ռուսերեն, ֆրանսերեն (սկսնակ)

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՊԱՏԿԱՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Անկուսակցական

* * *

ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի
ավագ գիտաշխատող, պատմական գիտությունների թեկնածու
Քնարիկ Ավագյանի
գիտական հրատարակություններից
(1994-2025 թթ.)

1994

Հայերը գաղութային ժամանակաշրջանի Ամերիկայում (XVII դ. սկիզբ - XVIII դ. առաջին կես), «Բանբեր Երևանի Համալսարանի». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1994, № 2 (83), էջ 129-133 (ամփոփում՝ ռուս.):

1995

Ամերիկահայերի մասնակցությունը Երկրորդ աշխարհամարտին, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 1995, № 1 (589), էջ 176-188 (ամփոփում՝ ռուս.):

Հայերի տեղաբաշխումն ու ընկերային-տնտեսական կյանքն ԱՄՆ-ում (1834-1924 թթ.), «Բանբեր Երևանի Համալսարանի». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1995, № 1 (85), էջ 54-66 (ամփոփում՝ ռուս.):

Հայերի հոգևոր ու կրթամշակութային կյանքը ԱՄՆ-ում (1888-1924 թթ.), «Բանբեր Երևանի Համալսարանի». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1995, № 3 (87), էջ 189-196 (ամփոփում՝ ռուս.):

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայ գաղութի պատմություն (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.), Սեդմագիր, Երևան, 1995, 21 էջ (ամփոփումներ՝ անգլ., ռուս.):

1996

Հայերի գաղթը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (1834-1924 թթ.), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 1996, № 1 (591), էջ 92-101 (ամփոփում՝ ռուս.):

Հայերի հասարակական-քաղաքական հարաբերությունները ԱՄՆ-ում (1886-1924 թթ.), «Բանբեր Երևանի Համալսարանի». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1996, № 3 (90), էջ 174-185 (ամփոփում՝ ռուս.):

1997

ԱՄՆ-ի հայ գաղութի պատմությունից, «Բնօրրան». Հանդես Հայաստանի Հայրենակցական Միությունների Խորհրդի, Երևան, 1997, № 2 (6), էջ 23-27:

Թուրքիոյ հայերը գաղութային ժամանակաշրջանի Ամերիկայի մէջ, «Լրաբեր Ստանպուլի Հայոց Պատրիարքութեան», Ստանպուլ, 1997, Սեպտեմբեր 16, թիւ II/18 (51), էջ 24-26:

Թուրքիոյ հայերու պանդխտութիւնը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ (1834-1894 թթ.). (1). «Լրաբեր Ստանպուլի Հայոց Պատրիարքութեան», Ստանպուլ, 1997, Դեկտեմբեր 3, թիւ II/22 (55), էջ 15-16 (շարունակելի):

Թուրքիոյ հայերու պանդխտութիւնը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ (1834-1894 թթ.). (2). «Լրաբեր Պոլսահայ Պատրիարքութեան», Ստանպուլ, 1997, Դեկտեմբեր 10, թիւ II/23 (56), էջ 12-14 (շարունակելի):

1998

Հայերի հոսքը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (1618-1924 թթ.), «Պայքար». Ռամկավար-Ազատական գիտատեսական, հասարակական, քաղաքական, մշակութային ամսագիր, Երևան, 1998, № 1, էջ 26-30:

1999

Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքարանի Դիվանի մի քանի փաստաթղթեր ԱՄՆ-ի հայ գաղութի վերաբերյալ, «Բանբեր Երևանի Համալսարանի». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1999, № 2 (98), էջ 126-138 (ամփոփում՝ ռուս.):

Հենրի Մորգենթաուն և ամերիկահայությունը, «Հենրի Մորգենթաուն և հայ ժողովուրդը», Երևան, 1999, էջ 38-49:

Հայերի հոսքը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ, «Դրօշակ». Պաշտօնաթերթ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, 30-րդ (63-րդ) Տարի, Երևան, 1999, Դեկտեմբեր, թիւ 18 (1562), էջ 55-58:

2000

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայ գաղութի պատմությունը (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.), Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2000, 240 էջ (ամփոփումներ՝ անգլ., ռուս.):

Թուրքիայի Հայոց Պատրիարքարանի Դիվանի փաստաթղթերը ԱՄՆ-ի հայ գաղութականության մասին (XIX դ. վերջ - XX դ. սկիզբ), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2000, № 2 (602), էջ 211-220 (ամփոփում՝ ռուս.):

Թուրքիայի Հայոց Պատրիարքարանի Դիվանի փաստաթղթերը ԱՄՆ-ի հայ գաղութի վերաբերյալ (XIX դ. վերջ - XX դ. սկիզբ), «Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ», հ. XIX, Երևան, 2000, էջ 7-15 (ամփոփում՝ անգլ.):

Henry Morgenthau and the Armenians. “*Armenian Mind.*” Journal of the Armenian Philosophical Academy («Հայ Միտք». Հայոց Փիլիսոփայական Ակադեմիայի հանդես). Vol. IV, Yerevan, 2000, No. 2, pp. 257-276.

2001

The History of the Armenian Community of the United States of America (From the Beginning to 1924). «Աւետարեք Վերելք». Կրօնական, ազգային, մշակութային պարբերաթերթ Սբ. Գրիգոր Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցու (“*Precursor Ascent.*” Religious, Spiritual, Cultural Periodical of St. Gregory Armenian Catholic Church). Glendale, 2001, No. 1, pp. 35-38.

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների հայ գաղութի պատմութիւնը (Սկզբնաւորումից մինչև 1924 թ.), «Նաւասարդ ամսագիր». Գրական, մշակութային, ազգային ամսագիր, ԺԹ տարի, Կլենտէյլ, 2001, Բ եռամսեակ, թիւ 221-222, էջ 30-32:

Հայերու պանդխտութիւնն ու արտագաղթը՝ դէպի Ամերիկա (1834-1924), «Սուրբ Փրկիչ». Ամսաթերթ Սուրբ Փրկիչ Հայոց Հիւանդանոցի, Տարի 51, Ստանպոլ, 2001, Ապրիլ, թիւ 618, էջ 38-44:

Աշխատանքի ծանրաճանր պայմաններ Ամերիկա գաղթած առաջին հայերուն համար, «Սուրբ Փրկիչ». Ամսաթերթ Սուրբ Փրկիչ Հայոց Հիւանդանոցի, Տարի 51, Ստանպոլ, 2001, Յունիս-Յուլիս, թիւ 620-621, էջ 37-40:

Հայերի գաղթը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.), «Երիտասարդ գիտաշխատողների հոդվածների ժողովածու». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2001, № 1 (2), էջ 152-156 (ամփոփումներ՝ հայ., անգլ., ռուս.):

Ամերիկահայ պարբերական մամուլն ու տպարանները (1888-1920-ական թվ. առաջին կես), «Հանդես հայագիտության». Երևանի Խ. Աբովյանի անվան Հայկական Պետական Մանկավարժական Համալսարանի գիտական հոդվածների և հրապարակումների ժողովածու, Երևան, 2001, № IV, էջ 83-86 (ամփոփում՝ ռուս.):

2002

Ամերիկահայ հայրենակցական միութիւնների պատմութիւնից (XIX դ. վերջ - XX դ. սկիզբ), «Դրօշակ». Պաշտօնաթերթ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, 33-րդ (66-րդ) Տարի, Երևան, 2002, Յունուար, թիւ 1 (1573), էջ 159-160:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայկական կրթահետազոտական հաստատությունների պատմությունից, «Մովսէս Խորենացի». Երևանի Մովսէս Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաքննադատական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2002, № 2, էջ 39-45 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

Ամերիկահայությունը Հայոց ցեղասպանության տարիներին, «Հայոց ցեղասպանության պատմության և պատմագրության հարցեր». Գիտական աշխատություններ, ՀՀ ԳԱԱ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2002, № 5, էջ 109-115 (ամփոփումներ՝ անգլ., ռուս.):

2003

Armenian Communities in the United States. Hagop Martin Deranian. Worcester Is America. The Story of Worcester Armenians: The Early Years. Worcester, Mass.: Bennate Publishing, 1998; xviii + 222 pages; ISBN 0-9663314-1-9, cloth, \$30.00. Berge Bulbulian. The Fresno Armenians: History of a Diaspora Community. Fresno: The Press at California State University, Fresno, 2000; xviii + 287 pages; ISBN 0-912201-35-5, paper, \$18.95. Arpena S. Mesrobian. “Like One Family”: The Armenians of Syracuse. Ann Arbor, Mich.: Gomidas Institute, 2000; xviii + 257 pages; ISBN 0-9535191-1-2, paper, \$25.00. “Armenian Forum.” A Journal of Contemporary Affairs. Princeton, Vol. 2, January 2003 (Winter 2000), No. 4, pp. 121-130 (գրախոսություն):

История армянской колонии Соединенных Штатов Америки (От начала до 1924 г.). “Васн Айутян.” Общественно-политико-литературный еженедельник. Ереван, 2003, № 4, стр. 10-11.

Սվազյան (Սվազը) Միհրան, «Հայկական Համառոտ Հանրագիտարան», հ. IV, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2003, էջ 501-502:

Առաջին հայերը Նոր Երկրում (XVII դ. սկիզբ – XVIII դ. առաջին կես), «Առազաստ». Ազգային, գրական, մշակութային, հասարակական ամսագիր, Գ տարի, Գլենդեյլ, 2003, Հոկտեմբեր, № 23, էջ 36-38:

Ազատ Օրդուխանյան, Գերմանիայի Հայ Ակադեմիականների Միության տարեգիրք. Jahrbuch des Armenisch-Akademischen Vereins – 1860. 2001-2002, Երևան, «Չանգակ-97», 2002, 260 էջ, ISBN 99930-2-529-1, «Պատմա-բանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2003, № 3 (164), էջ 279-283 (գրախոսություն):

Հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպությունը ԱՄՆ-ում, «Հայոց պատմության հարցեր». Գիտական հոդվածների ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2003, № 4, էջ 98-104:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (ԱՄՆ), «Հայ Միջուռք Հանրագիտարան», Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., Երևան, 2003, էջ 33-85 [համահեղինակ՝ Ռուբինա Փիրումյան]:

Գերմանիա. Գերմանիայի Հայ Ակադեմիականների Միություն (ՀԱՄ) – 1860, «Հայ Միջուռք Հանրագիտարան», Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., Երևան, 2003, էջ 145:

Եգիպտոս. «Սևան» մշակութային-հասարակական միություն – 1943, «Հայ Սփյուռք Հանրագիտարան», Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., Երևան, 2003, էջ 160:

Հայ Աւետարանական Եկեղեցու Բռնադատուած Քարոզիչները (1937-1938 թթ.) (Ըստ Պետական Անվտանգութեան Կոմիտէի Փաստաթղթերի), «Հայկագեան Հայագիտական Հանդէս» (“Haigazian Armenological Review”), հ. ԻԳ, Պէյրոս, 2003, էջ 441-498:

2004

Գերմանիայի Հայ Ակադեմիականների Միության անդրանիկ տարեգիրքը. 2001-2002, «Մովսէս Խորենացի». Երևանի Մովսէս Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2004, № 5, 6, էջ 36-47 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

«Հայերը համաշխարհային կինոյում», «Նոր Հորիզոն». Ծվեդիայի Հայկական Միությունները Համադրող Կենտրոնի պաշտոնական հանդես, Ժ տարի, Ուպսալա, 2004, Մայիս-Օգոստոս, № 2 (35), էջ 22-27:

2005

Արծվի Բախչինյան, Հայերը համաշխարհային կինոյում, Երևան, Գրականության և արվեստի թանգարանի հրատ., 2004, 688 էջ, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2005, Հունվար-Ապրիլ, № 1 (612), էջ 224-226:

Հայերի գաղթը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ որպես Օսմանյան Թուրքիայի ցեղասպան քաղաքականության հետևանք, «Մեծ Եղեռն – 90». Գյումրու Մ. Նալբանդյանի անվան Պետական մանկավարժական ինստիտուտի կազմակերպած հանրապետական գիտական նստաշրջանի (Ապրիլ 13-14, 2005 թ.) նյութեր, 2005, Գյումրի, էջ 116-125:

Ամերիկահայությունը և դեպքան Հենրի Մորգենթաուն Հայոց ցեղասպանության տարիներին, «Հայոց Մեծ եղեռն – 90». Հոդվածների ժողովածու, Երևանի Պետական Համալսարան, Երևան, 2005, էջ 16-31:

Ամերիկահայերի նպաստը Երկրորդ Աշխարհամարտում հաղթանակի նվաճման գործին, «Հայկական բանակ». Հայաստանի Հանրապետության Պաշտպանության Նախարարության ռազմագիտական հանդես, Երևան, 2005, № 2-4 (44-46), Հատուկ թողարկում, էջ 145-167 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

Вклад американских армян в достижение победы во Второй мировой войне. “Армянская армия.” Ереван, 2005, Специальный выпуск, стр. 142-165 (Резюме на арм., англ.).

2006

Միհրան Սվազյան. **ԱՄՆ-ում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպության հիմնադիր,** «Ուխտ Արարատի». Հայաստանի Ազատագրության Հայ Գաղտնի Բանակի (ASALA) նախկին քաղբանտարկյալների և ազատամարտիկների միության հանդես, Երևան, 2006, Փետրվար-Մարտ, № 2 (8), էջ 20-21:

Իրավաբան-դիվանագետ Միհրան Սվազյանը ԱՄՆ-ում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպության հիմնադիր, «Օրենք և իրականություն». Միջազգային իրավաբանական գիտական հանդես, Երևան, 2006, Մայիս, № 5 (127), էջ 33-35:

Ամերիկահայերի մասնակցությունը երկրի վարած ռազմական գործողություններին և նպաստը հայրենիքին, «Մոխես Խորենասցի». Երևանի Մովսես Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2006, № 1-2, էջ 83-122 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

Ուսանողության և երիտասարդ մտավորականության դերը Գերմանիայի արդի հայ համայնքի ձևավորման գործում (Ըստ «Գերմանիայի Հայ Ակադեմիականների Միության Տարեգրքի. 2001-2002»), «Հայոց պատմության հարցեր». Գիտական հոդվածների ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2006, № 7, էջ 259-268 (ամփոփում՝ անգլ.):

2007

Մեծ Բրիտանիայում և ԱՄՆ-ում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպությունների հիմնադիր Միհրան Սվազյանը և Նախագահ Ուուդրո Ուիլսոնը, «Մոխես Խորենասցի». Երևանի Մովսես Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2007, № 1-2, էջ 22-29 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

Բակայան Անի, «Ուլ ուլ է. Հայեր». Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 706:

Գաբրիելյան-Չըրչիլ Իզաբել, «Ուլ ուլ է. Հայեր». Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 708:

Միրաք Ռոբերտ, «Ուլ ուլ է. Հայեր». Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 117:

Սեդրակյան Սեդրակ, «Ուլ ուլ է. Հայեր». Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 444-445:

Սվազյան Միհրան, «Ուլ ուլ է. Հայեր». Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 488-489:

Տեր-Կարապետյան Հակոբ, «Ուլ ուլ է. Հայեր». Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 580:

2008

Запажник Мигран Свазлян о России. «*Լրարէր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2008, № 2 (622), էջ 248-257 (ամփոփում՝ հայ.):

The Early History of Armenian Emigration to the USA: Evidence from the Archives of the Armenian Patriarchate of Constantinople. “*Journal of the Society for Armenian Studies.*” Armenian Studies Program, California State University. Fresno, 2008, Vol. 17, pp. 97-126.

Հայրենադարձության կազմակերպման նախապայմանները և գործընթացը Եգիպտոսում (1947-1948 թթ.). Եգիպտահայ Գառնիկ Սվազյանի Ներգաղթի գաղափարախոսության դասերը, «1946-1948 թթ. Հայրենադարձությունը և դրա դասերը. Հայրենադարձության հիմնախնդիրներն այսօր». ՀՀ Սփյուռքի Նախարարություն, ՀՀ Գիտությունների Ազգային Ակադեմիա, Երևանի Պետական Համալսարան, «Նորավանք» գիտակրթական հիմնադրամ, Համահայկական գիտաժողով (12-14 դեկտեմբերի, 2008 թ., Ծաղկաձոր). Չեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2009, էջ 120-140:

2009

Աշոտ Մելքոնյան, Արարատ. Հայոց անմահության խորհուրդը, Ե., «Տիգրան Մեծ» հրատ., 2008, 96 էջ + 114 լուսանկար, «*Լրարէր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, № 1 (624), 2009, էջ 252-257 (գրախոսություն):

Վահրամ Ղարախանյան, «Գալուստ Կյուլպենկյան» հիմնարկության հայանպաստ գործունեությունը. 1956-2006 թթ., Երևան, ԵՊՀ հրատ., 2008, 272 էջ + 4 էջ ներդիր, «*Պատմա-բանասիրական հանդես*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, № 1 (180) 2009, էջ 229-234 (գրախոսություն):

ՊԱԿ-ի փաստաթղթերը Հայաստանում Կաթոլիկ եկեղեցու բռնադատված հոգևորականների մասին (1928-1937 թթ.), «*Մովսես Խորենացի*». Երևանի Մովսես Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2009, № 1-2, էջ 39-51 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

Основатель первых армянских лоббистских организаций в Великобритании и США запажник Мигран Свазлян о России. “*Историческое пространство. Проблемы истории стран СНГ.*” Издание Международной Ассоциации институтов истории стран СНГ, Москва, “Наука,” 2009, № 1, стр. 84-89.

Կիլիկիահայությունը ԱՄՆ-ում եւ նրանց նպաստը Բնօրրանին. Ամերիկահայերը եւ «Արեւելեան-Հայկական լեզուներ», «*Հասկ*». Հայագիտական տարեգիրք, Նոր Շրջան, ԺԱ Տարի, 2007-2008, Անթիլիաս-Լիբանան, 2009, էջ 61-79:

2010

Արևմտական իրավաբան-դիվանագետ Միհրան Սվազյանը Հայաստանի ռազմավարական կողմնորոշման մասին, «Միջազգային հարաբերություններ. Հայկական աշխարհ», Երևան, 2010, Ապրիլ, № 1, էջ 46-49:

Միհրան Սվազյան. Մարդը, հայրենասերը, «Գիտության աշխարհում». ՀՀ ԳԱԱ Գիտահանրամատչելի հանդես, Երևան, 2010, № 1, էջ 14-18:

Ատանայի կոտորածը եւ ամերիկահայությունը. Ամերիկեան միսիոներների եւ տեղեկատուութեան արձագանքները, «Հասկ». Հայագիտական տարեգիրք, Նոր Երջան, ԺԲ Տարի, 2009-2010, Անթիլիաս-Լիբանան, 2010, էջ 65-104:

2011

Ամերիկահայերի հասարակական-քաղաքական գործունեությունը Սևրի պայմանագրի նախորդող տարիներին, «Մեծ Եղեռն. Դատապարտումից հատուցում». ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հոդվածների ժողովածու, Երևան, 2011, էջ 50-63:

Հայերի արտահոսքը ԱՄՆ և կապը բնօրրանի հետ (Սկզբնավորումից մինչև 1985 թ.), «Հայ գաղթականությունը և Հայրենիք-Սփյուռք կապերը 1918-1985 թթ.», Միջազգային գիտաժողովի (8-10 հոկտեմբեր, 2010, Երևան-Ծաղկաձոր) զեկուցումներ, Երևան, ՀՀ Ազգային Արխիվ, 2011, էջ 16-40:

Ակնարկ ամերիկահայ հայրենակցական միությունների պատմության, «Մովսես Խորենացի». Գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, № 1-2, 2011, էջ 58-65:

Ամերիկահայութեան հասարակական-քաղաքական գործունեությունը Հայոց ցեղասպանութեան տարիներին, «Ազդակ» Ապրիլեան Բացառիկ, Պեյրուք, 2011, էջ 81-89:

2013

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ, «Հայ գաղթաշխարհի պատմություն (Միջնադարից մինչև 1920-ական թթ.)», հ. 3, Եվրոպայի և Ամերիկայի հայկական գաղութները, Երևան, Պատմության ինստիտուտի հրատ., 2013, էջ 205-293:

«Անհայրենիք» հայապահպանության հեռանկարները սփյուռքում. Ովքեր և ինչու են հակադրվում հայրենադարձությանը և ազգահավաքին, «Նոր «Գլաձորը» գիտության բալիդներում». Երևանի «Գլաձոր» Համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ասպիրանտների 6-րդ գիտական նստաշրջանի հոդվածների ժողովածու, Երևան, Նոյյան Տապան հրատ., 2013, էջ 287-300:

2014

Եգիպտոս, «Հայոց պատմություն», հ. II, Միջին դարեր (IV դար – XVII դարի առաջին կես), Գիրք երկրորդ (IX դարի կես - XVII դարի առաջին կես), Երևան, «Զանգակ» հրատ, 2014, էջ 680-682:

Հողապահպանության և «անհայրենիք» հայապահպանության գաղափարների դրսևորումը ԱՄՆ-ի հայ համայնքում, «Լրաբեր» հասարակական գիտությունների. ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2014, № 2, էջ 41-57:

«Առաջին աշխարհամարտը և հայ ժողովուրդը (Պատմություն և արդիական խնդիրներ)» միջազգային գիտաժողովը, «Պատմաքաղաքագիտական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2014, № 3, էջ 245-250:

Հողապահպանության դրսևորումը ԱՄՆ-ի հայ համայնքում պատմական տարբեր շրջափուլերում, «Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները». Հայագիտական միջազգային երկրորդ համաժողովի (17-19 հոկտեմբերի, 2013 թ.) գեկուցումների ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2014, էջ 68-71:

Սերնդափոխության հեռանկարները սփյուռքում Հայաստանի և տարածաշրջանի ռազմավարական շահերի համատեքստում, «Հայ էթնիկությունը սեփական և այլազգի միջավայրում. Հետազոտական փորձ, խնդիրներ և հեռանկարներ». Գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, 2014, էջ 7-12:

2015

Եգիպտոս, «Հայոց պատմություն», հ. III, Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես - 1918 թ.), Գիրք երկրորդ (1901-1918 թթ., հայ գաղթավայրերը, պարբերական մամուլը և մշակույթը XIX դ. և XX դ. սկզբին), Երևան, «Զանգակ» հրատ, 2015, էջ 332-338:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ, «Հայոց պատմություն», հ. III, Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես - 1918 թ.), Գիրք երկրորդ (1901-1918 թթ., հայ գաղթավայրերը, պարբերական մամուլը և մշակույթը XIX դ. և XX դ. սկզբին), Երևան, «Զանգակ» հրատ, 2015, էջ 446-453:

Զորավար Անդրանիկ Օզանյանի գործունեությունը ԱՄՆ-ում և ամերիկահայությունը, «Անդրանիկ Օզանյան - 150». հոդվածների ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2015, էջ 143-159:

Հանրապետական գիտաժողով՝ նվիրված Զորավար Անդրանիկ Օզանյանի ծննդյան 150-ամյակին, «Պատմաքաղաքագիտական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2015, № 1, էջ 311-314 [համահեղինակ՝ Համո Սուրիսայան]:

Զորավար Անդրանիկ Օզանյանի գործունեությունը արտերկրում (1919-1927 թթ.), «Պատմաքաղաքագիտական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2015, № 2, էջ 143-165:

Սերնդափոխության հեռանկարները սփյուռքում, «Լրաբեր» հասարակական գիտությունների. ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2015, № 2, էջ 124-137:

Հայապահպանություն, թե՞ հողապահպանություն. Սերնդափոխության գործընթացը սփյուռքում ազգային պետականության առաջնահերթությունների համատեքստում, «Հայաստան. Ցեղասպանությունից վերածնունդ. 1915-2015». Երևանի «Գլաձոր» համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ասպիրանտների և հայցորդների 7-րդ գիտական նստաշրջանի (15 մայիսի, 2015 թ.) հոդվածների ժողովածու, Նվիրվում է Ցեղասպանության 100-ամյա տարելիցին և Երևանի «Գլաձոր» համալսարանի հիմնադրման 25-ամյակին, Երևան, 2015, էջ 333-354:

Առաջին աշխարհամարտը և ամերիկահայությունը // «Առաջին աշխարհամարտը և հայ ժողովուրդը. Պատմություն և արդիական խնդիրներ». ՀՀ ԳԱԱ միջազգային գիտաժողովի (1-2 հոկտեմբերի, 2014 թ.) զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2015, էջ 42-53:

ԱՄՆ-ի հայերի մասնակցությունը Կովկասյան կամավորական շարժմանը և նպաստը կովկասյան ճակատին, «Ցեղասպանագիտական հանդես», Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտ, 2015, թիվ 3 (1-2), Առաջին համաշխարհային պատերազմի կովկասյան ճակատը. Ցեղասպանություն, գաղթականներ և մարդասիրական օգնություն (Միջազգային գիտաժողովի նյութեր, ՀՅԹԻ, Ե., 2014, սարիլի 21-22), էջ 231-257:

General Andranik Ozanian’s Activities Abroad (1919-1927), “Fundamental Armenology,” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2015, No. 2, pp. 101-119 <<http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-2015.pdf>>.

2016

ԱՄՆ-ի հայերի մասնակցությունն ու նպաստը կովկասյան և կիլիկյան կամավորական շարժումներին, «Հայոց ցեղասպանություն – 100. Ճանաչումից հասնուցում». ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի և Երևանի պետական համալսարանի կազմակերպած միջազգային գիտաժողովի (15-16 հոկտեմբերի, 2015) զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2016, էջ 146-159:

The Cilician Armenians in the USA and their Contribution to the Native Armenian Cradle. “Fundamental Armenology,” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2016, No. 1 (3), pp. 115-125 <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-\(3\)-2016.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-(3)-2016.pdf)>.

The Armenian Community of Egypt (From its Origins till 1922). “Fundamental Armenology,” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2016, No. 2 (4), 65-76 <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-\(4\)-2016.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-(4)-2016.pdf)>.

2017

Արմենական գաղափարների գործնական դրսևորումը ԱՄՆ-ում, «Արմենական կուսակցություն – 130». Գիտաժողովի նյութեր. Հրատարակություն Ռամկավար ազատական կուսակցության, Երևան, 2017, էջ 121-141:

Սերնդափոխության հեռանկարները սիյուռքում Հայաստանի ռազմավարական շահերի համատեքստում, «Հայոց պատմության հարցեր», Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2017, № 18, էջ 226-246:

The Prospects of the Generation Changes in the Diaspora in the Context of Strategic Interests of Armenia. “Preserving Armenianness” without “Land-Preservation” is Meaningless. “Fundamental Armenology,” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2017, No. 2 (6), pp. 7-23 <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-\(6\)-2017.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-(6)-2017.pdf)>.

The Emigration of the Armenians to the United States of America and the Formation of the Armenian Community (Beginning of the 17th Century till 1924). “Review of Armenian Studies,” Yerevan, 2017, No. 3 (15), pp. 52-75: <<http://armstudies.asj-oa.am/210/>>

2018

ԱՄՆ-ի հայերի մասնակցությունն ու նպաստը կիլիկյան կամավորական շարժմանը (1916–1920 թթ.) (1918 թ. Արարայի ճակատամարտում «Հայկական լեգեոնի» տարած հաղթանակի 100-ամյակի առթիվ), «Պատմաքաղաքագիտական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2018, թիվ 1 (207), էջ 82-101:

Միջազգային գիտաժողով «Բալթիկայից մինչև Սև ծով. Հայերը մշակութային, տնտեսական և քաղաքական գործընթացներում» թեմայով, «Պատմաքաղաքագիտական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2018, № 3 (209), էջ 311-318:

ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հորեյանը (Հիմնադրման 75-ամյակի առթիվ), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, 2018, 3 (654), էջ 396-401 [համահեղինակ՝ Համո Սուքիասյան]:

ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի 75-ամյա հորեյանին նվիրված միջոցառումները և ծանրակշիռ վաստակի տարեգրությունը, «Հայոց պատմության հարցեր». Գիտական հոդվածների ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2018, № 19, էջ 5-14:

Кризис армянской общины Сирии как основа переоценки приоритетов армянской диаспоры (В контексте мировых процессов). “Вестник общественных наук”. Журнал НАН РА. Ереван, 2018, № 3 (654), с. 59-70.

Армяне США в контексте армяно-российских политических отношений в XX–XXI вв. (Посвящается 190-летию присоединения Восточной Армении к России (1828 г.)). «Вестник арменоведения». Международный журнал арменоведения. Ереван, 2018, № 2 (17), стр. 110-127.

Юрист-дипломат, основатель первых армянских лоббистских организаций на Западе Мигран Свазлиян о стратегической ориентации Армении (конец XIX – начало XX вв.). «Армяне Юга России: История, культура, общее будущее». Материалы III Международной научной конференции (30-31 мая, 2018 г.), Ростов-на-Дону, 2018, стр. 8-12. <http://www.ssc-ras.ru/ckfinder/userfiles/files/Konf_armiane_2018_sbornik.pdf>

The Archival Documents of the Armenian Patriarchate of Constantinople on the Armenian Immigrants in the USA (End of XIX - Beginning of XX Centuries). “Review of Armenian Studies,” Yerevan, 2018, No. 1 (16), pp. 55-71.

The Crisis of the Armenian Community of Syria as a Ground for the Reevaluation of the Pan-Diasporan Priorities (In the Context of World Processes). “Fundamental Armenology,” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2018, No. 1 (7), pp. 6-13 <[http://www.fundamentalarmenology.am/issues/14/ISSUE-1-\(7\)-2018.html](http://www.fundamentalarmenology.am/issues/14/ISSUE-1-(7)-2018.html)>.

The K.G.B. Documents About the Repressed Clergymen of the Catholic Church in Armenia (1928-1937). “Fundamental Armenology,” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2018, No. 2 (8), pp. 13-24. <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-\(8\)-2018.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-(8)-2018.pdf)>

2019

Հորեյանական միջոցառումներ՝ նվիրված ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հիմնադրման 75-ամյակին, «Պատմաբանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2019, № 1 (210), էջ 269-273 [համահեղինակ՝ Համո Սուրիասյան]:

Սիրիայի հայ համայնքի ճգնաժամը համասփյուռքյան առաջնահերթությունների վերաբժնորման առիթ (2011–2018 թթ.), «Պատմաբանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2019, № 2 (211), էջ 65-77:

ԱՄՆ-ի հայերը XX-XXI դդ. հայ-ռուսական քաղաքական հարաբերությունների համատեքստում, Ակադեմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարյանի 90-ամյակին նվիրված գիտաժողովի (22 սեպտեմբերի, 2017 թ.) նյութերի ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2019, էջ 273-312:

Перспективы смены поколений в диаспоре в контексте стратегических интересов Армении. «Вестник Арменоведения». Ереван, 2019, № 2, стр. 94-115.

The US Ambassador Henry Morgenthau and the Public-Political Efforts of the Armenian-American Community During the Years of the Armenian Genocide. “Fundamental

Armenology.” E-Journal of the NAS RA. Yerevan, 2019, No. 1 (9), pp. 6-18.
<[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-\(9\)-2019.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-(9)-2019.pdf)>

The Adana Massacre and the Armenian-Americans. “*Fundamental Armenology,*” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2019, No. 2 (10), pp. 69-77.
<[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-\(10\)-2019.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-(10)-2019.pdf)>

2020

«Հալէպ» հայրենակցական բարեսիրական հասարակական կազմակերպության աջակցությունը Միրիայից հայրենադարձներին (2013-2018 թթ.) // «Պատմաբանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ *հանդես*, Երևան, 2020, № 3 (215), էջ 58-74: <<https://arar.sci.am/dlibra/publication/288062/edition/264522>>

Միջազգային գիտաժողով «Օտար աղբյուրները հայկական գաղթավայրերի մասին» նվիրված Ղևոնդ Ալիշանի ծննդյան 200-ամյակին // «Պատմաբանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ *հանդես*, Երևան, 2020, № 3 (215), էջ 280-283: <<https://arar.sci.am/dlibra/publication/288092/edition/264541>>

ԱՄՆ-ի հայերը Երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին // «Հայ ժողովրդի մասնակցությունը Երկրորդ աշխարհամարտին». Գիտաժողովի զեկուցումների ժողովածու, Նվիրվում է Հայրենական Մեծ պատերազմում հաղթանակի 75-ամյակին, ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, ԵՊՀ Հայագիտական հետազոտությունների ինստիտուտ, Խ. Աբովյանի անվ. Հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի «Հայաստանը 1930-1991 թթ.» գիտական լաբորատորիա, Երևան, 2020, հոկտեմբեր, էջ 210-226:

2021

Միրիայի հայ համայնքի ճգնաժամը աշխարհաքաղաքական գործընթացների համատեքստում (2011-2018 թթ.) // «Միրիահայերի հիմնահարցեր. Պատմություն և արդիականություն». Հանրապետական գիտաժողովի (26 հունիսի, 2017 թ.) նյութեր, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2021, էջ 166-186:

The First Armenians in America During the Colonial Period (Beginning of 17th – First Half of 18th Centuries). “*Fundamental Armenology.*” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2021, No. 1 (13), pp. 6-13. <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-\(13\)-2021.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-(13)-2021.pdf)>

Մեծ Բրիտանիայի և ԱՄՆ-ի սկզբնաղբյուրները գաղութային ժամանակաշրջանի Ամերիկա մեկնած առաջին հայերի մասին (XVII դ. սկիզբ - XVIII դ. առաջին կես) // «Օտար աղբյուրները հայկական գաղթավայրերի մասին». Պրակ Ա, Հայր Ղևոնդ Ալիշանի ծննդյան 200-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի

նյութերի ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, «Մեսրոպ Արք. Աշճեան» մատենաշար № 218, 2021, էջ 255-292:

«Սիրիահայերի միություն» հասարակական կազմակերպության աջակցությունը Հայաստան ներգաղթած հայրենակիցներին գործարար ոլորտում (2013-2018 թթ.) // «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2021, № 3 (663), էջ 34-52: <<https://arar.sci.am/dlibra/publication/318240>>

«Օտար աղբյուրները հայկական գաղթավայրերի մասին» միջազգային երկրորդ գիտաժողովը // «*Պատմաբանասիրական հանդես*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2021, № 3 (218), էջ 308-310: <<https://arar.sci.am/dlibra/publication/317857>>

2022

Արևմուտքում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպությունների հիմնադիր, վերակազմվալ հնչակյան Միհրան Սվազյանը Հայաստանի ռազմավարական կողմնորոշման մասին // «*Վերակազմվալ հնչակյան կուսակցության ստեղծման 125 և Արփիար Արփիարյանի ծննդյան 170 ամյակներին*» նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու (2021, 1 հունիսի), Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, «Մեսրոպ Արք. Աշճեան» մատենաշար № 223, 2022, էջ 125-139:

Սիրիայի հայ համայնքի կրած մարդկային և նյութական վնասները (2012-2018 թթ.) // «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2022, № 1 (664), էջ 12-29: <<https://arar.sci.am/dlibra/publication/346419>>

Սիրիահայերի արտագաղթը Կանադա (2013-2016 թթ.) // «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2022, № 3 (666), էջ 63-80: <<https://arar.sci.am/dlibra/publication/366586>>

Օսմանյան կայսրությունում ԱՄՆ-ի դիվանագիտական և միսիոներական ներկայացուցիչները Հայոց ցեղասպանության մասին և ամերիկահայությունը // «*Օտար աղբյուրները հայկական գաղթավայրերի մասին*», Պրակ Բ, Կալկաթայի Հայոց մարդասիրական ճեմարանի հիմնադրման 200-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, «Մեսրոպ Արք. Աշճեան» մատենաշար № 233, 2022, էջ 151-171:

2023

Սիրիայի պատերազմի ընթացքում հայերի կրած զրկանքները (2012-2018 թթ.), «*Հայոց պատմության հարցեր*». Գիտական հոդվածների ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ

Պատմության ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2023, № 2 (27), էջ 194-209:
<<https://arar.sci.am/dlibra/publication/397123>>

Սիրիայի հայերի տեղաշարժը արտերկիր (Լիբանան, Թուրքիա, Հորդանան, ԱՄՆ, Ճվեդիա, Ավստրալիա) (2012-2018 թթ.), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», Երևան, 2023, № 3 (669), էջ 61-74:
<<https://arar.sci.am/dlibra/publication/397409>>

Армяне в США в контексте армяно-российских военно-политических отношений в годы Первой и Второй мировых войн и после. «От Балтики до Чёрного моря: армяне в культурных, экономических и политических процессах». Материалы международной научной конференции (Ереван, 15–18 октября, 2018 г.). Сост. и отв. ред. Т. Саргсян; Фонд развития и поддержки арменоведческих исследований «АНИВ». Москва: ИД «Арк Медиа», 2023, стр. 154-168. ISBN 978-5-605-0678-4-9
<https://aniv.fund/materials/digital_library/books/from-the-baltic-to-the-black-sea-armenians-in-cultural-economic-and-political-processes_8780>

2024

Война в Сирии как причина кризиса армянской общины (2010-е гг.). «Восток» (“Oriens”). Москва, 2024, № 4, стр. 125-134. <<https://hal.science/hal-04842051v1/document>>, <<https://ras.jes.su/vostokoriens/s086919080031609-6>> ISSN 0869-1908 (Scopus)

Սիրիական կրթական ծրագրով «Կիլիկեան» դպրոցը Հայաստանում (2012-2013 թթ.), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», Երևան, 2024, № 2 (671), էջ 116-130:
<<https://arar.sci.am/dlibra/publication/408233>>

Աջակցություն սիրիահայ հայրենադարձների ուսումնակրթական խնդիրներին (2012-2018 թթ.), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», Երևան, 2024, № 3 (672), էջ 35-47: <<https://arar.sci.am/dlibra/publication/412117>>

Սիրիայի հայ համայնքի կրած մարդկային և նյութական վնասները (2012-2018 թթ.), «Պատմական սկզբնաղբյուրները հայկական գաղթախայրերի մասին», Պրակ Դ, Աղբյուրագետ, պատմաբան, պ. գ. թ. Սուրեն Քոլանջյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2024, էջ 83-112:

«Մշակ» լրագիրը ԱՄՆ-ի հայերի և հայերի հանդեպ ԱՄՆ-ի քաղաքականության մասին, ««Մշակը» պատմության գուգահեռականներում». «Մշակի» հիմնադրման 150-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութեր, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, «Մեսրոպ Արք. Աշնեան» մատենաշար № 254, 2024, էջ 166-177:

Ճգնաժամերը Մերձավոր Արևելքի երկրներում որպես սփյուռքահայերի Հայաստան հայրենադարձության խթան (2000-ական թթ.), «Հայաստանը որպես քաղաքակրթական խաչմերուկ. Պատմամշակութային առնչություններ». Միջազգային գիտաժողովի նյութեր, Երևան, «Անտարես» հրատ., 2024, 28-30 մարտի, էջ 63-69:

2025

Սիրիայի հայ համայնքի ճգնաժամը և հայրենադարձությունը (2012-2018 թթ.), «Պատմություն և մշակույթ». Հայագիտական հանդես, Երևան, 2025, Հատուկ թողարկում 1 (Նվիրվում է ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետի հիմնադրման 105-ամյակին), էջ 133-142: <<https://journals.yasu.am/index.php/hist-cult/article/view/13197/10295>>

Support to the Syrian-Armenian Repatriates in Solving Healthcare Problems (2012-2018), “Herald of Social Sciences,” Yerevan, 2025, № 2 (674), pp. 43-55. <<https://arar.sci.am/dlibra/publication/449843>>

Աջակցություն սիրիահայ հայրենադարձների կացարանով և բնակարանով ապահովման խնդիրներին (2012–2018 թթ.), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», Երևան, 2025, № 3 (675), էջ 98-113: